

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Ljubljana

KNAPLJEVA ULICA 57. I TELEFON 55-21 DO 5-31

ROKOPISI SE NE VRAČAJO

IZHAJA VSAK DAN RAZEN PONEDELJKA

SLOVENSKI

POROČEVALEC

INTEGRATNI ODDELEK LJUBLJANA

TELEFON 33-33 33-33

POŠTNI CEKOVNI RAČUN LJUBLJANA ŠT. 6-34491-1

OGLAŠI PO CENIKU

MESEČNA NABOČNINA 45 DIN

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Maršal Tito imenovan za prvega častnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti

Govor maršala Tita na slavnostni seji

16. novembra je bila sklicana slavnostna seja Slovenske akademije znanosti in umetnosti, na kateri je bila izročena maršalu Titu diploma prvega častnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Na slavnostni seji je imel maršal Tito naslednji govor:

Tovariši akademiki!

Težko najdem ustrežajoče besede, s katerimi bi vam, tovariši akademiki, lahko izrazil hvaležnost za to visoko počastitev, da postanem član Slovenske Akademije znanosti in umetnosti. Dovolite mi, da vam rečem samo hvala in da si bom tudi v bodoče prizadeval, da bom po svojih skromnih močeh upravičil vaše visoko priznanje in zaupanje. To je zdaj tretja Akademija znanosti, ki me je počastila s tem visokim imenovanjem za častnega člana in vprašujem se, s čim sem to zaslužil in s čim bom mogel vse to upravičiti? V preteklosti nisem storil nič več, razen, kar more storiti človek, ki je sklenil posvetiti svoje življenje revolucionarnemu delu v dobro delavskega razreda, v dobro svojega ljudstva. V bodoče lahko samo nadaljujem to svoje delo v pogojih graditve socializma. Pri tem ne bom varčeval svojih sil, ker mi je to življenjski cilj.

Prav bi bilo, da bi pred tem znanstvenim zborom danes spregovoril nekaj besed o vlogi naših znanstvenikov, o njihovih neposrednih nalozah pri graditvi nove socialistične družbe v naši deželi. Toda, kakor že veste, sem pred dnevi na seji srbske Akademije znanosti že govoril o vlogi znanstvenikov v graditvi socializma v naši deželi. Zato si bom dovolil danes tu spregovoriti nekaj o vprašanjih, ki zanimajo in morajo zanimati ne samo ljudi, ki se ukvarjajo s politiko, ampak tudi ljudi, ki se ukvarjajo z družbeno vedo, marveč morajo zanimati slehernega našega državljanca, posebno pa vse naše znanstvenike. Tu gre prvo za nacionalno vprašanje v dobi graditve socializma v naši državi in drugo za razvoj gospodarskih, kulturnih, političnih in drugih odnosov med deželami, ki grade socializem, ali z drugimi besedami za to: v čem je pojem nacionalizma in v čem internacionalizma? Razume se, da niti najmanj ne pretendiram na to, da bi lahko podal tu kako izčrpano analizo ali do končne definicije o teh vprašanjih. Ne, teh vprašanj se dotikam samo v toliko, kolikor so v zvezi z našo današnjo stvarnostjo, kolikor je potrebno, da bi lažje razumeli določene pojave, na katere danes zadevamo. Razumevanje teh pojavov nam lahko pripomore, da bomo lažje premagovali številne težave, na katere danes nastotimo. Razumevanje teh pojavov nam lahko tudi pripomore, da nam bo jasnejša perspektiva v sedanosti in bodočnosti. Da nam bo jasno to, da mi ne iščemo nobenih posebnih, novih potov, marveč, da gremo na prejšnji pot v socializem, po kateri smo hodili tudi doslej, da pa strogo upoštevamo tista vprašanja, ki nam jih iz dneva v dan zastavljajo življenje, na katere zadevamo in ki jih ne moremo obiti.

O prvi temi o nacionalnem vprašanju ne govorim zato, ker bi se to vprašanje zdaj pri nas v tej ali oni obliki postavljalo. Ne, nacionalno vprašanje je pri nas rešeno in sicer zelo dobro rešeno v splošno zadovoljstvo vseh naših narodov. Rešeno je tako, kakor sta učila Lenin in Stalin, in v tej rešitvi nacionalnega vprašanja pri nas se zrcali značaj naše revolucije. Uspeh, ki ga dosegamo v graditvi socializma, najmočnejše potrjuje pravilnost rešitve nacionalnega vprašanja v naši državi. Brez pravilne rešitve, to se pravi, tako kakor smo ga rešili mi, bi ne mogli graditi socializma, kajti brez notranje enotnosti, konstruktivnega bratstva in enotnosti narodov naše dežele, bi ne mogli obnoviti dežele, kaj šele izpolniti petletnega plana in mnogih drugih ukrepov ter doseči doslej takšnih uspehov.

Nobena dežela ljudske demokracije ni tako mnogonacionalna, kakor je naša država. Samo na Češkoslovaškem sta dve sorodni nacionalnosti, v nekaterih ostalih pa so samo manjšine. V teh deželah ljudske demokracije torej ni bilo treba reševati tako velikih problemov, kakor smo jih morali rešiti pri nas. Pri njih je pot v socializem manj zapletena kakor pri nas. Pri njih je osnovno razredni moment, pri nas pa nacionalni in razredni. To, da smo mi lahko tako temeljito rešili nacionalno vprašanje, je v tem, da smo ga reševali revolucionarno, v procesu osvobodilne vojne, v kateri so sodelovali vsi naši narodi, v kateri je vsak narod po svojih možnostih prispeval svoj delež v splošnih naporih za osvoboditev izpod okupatorja. Niti Makedonci, niti ostali dotlej zatirani narodi Jugoslavije niso dobili z dekretom svoje nacionalne osvobo-

ditve. Ne, za to nacionalno osvoboditev so se borili s puško v roki. Vloga Komunistične partije je v tem, da je vodila to borbo. Da je bila garancija, da se je po končani vojni nacionalno vprašanje dokončno rešilo tako, kakor so ga komunisti postavljali že dolgo pred vojno in med vojno. Vloga Komunistične partije je zdaj, v fazi graditve socializma, v tem, da postanejo pozitivni nacionalni momenti vzpodbuda, ne pa ovira za razvoj socializma v naši državi. Vloga Komunistične partije je zdaj v tem, da budno pazi, da se pri nobeni nacionalnosti ne pojavi in razvija nacionalni šovinizem. Komunistična partija si mora prizadevati in si prizadeva, da vsi negativni pojavi nacionalizma izginejo in da se ljudje vzgajajo v duhu internacionalizma.

Kateri pojavi so to kot pojavi nacionalizma? Omenjam jih nekaj: 1. Egolzem, iz katerega izvirajo mnoge druge negativne poteze nacionalizma, kakor na primer težnja za osvajanjem tujih dežel, težnja za zatiranje drugih narodov, težnja za gospodarskim izkoriščanjem drugih narodov itd.; 2. nacionalni šovinizem, iz katerega tudi izvirajo mnoge druge negativne poteze nacionalizma, kakor na primer nacionalna mrznost, omalovaževanje drugih narodov, omalovaževanje njihove zgodovine, njihove kulture, njihovega znanstvenega življenja, njihovih znanstvenih pridobitev itd., glorificiranje v svoji zgodovini tega, kar je bilo negativno in kar velja za našega marksističnega stališča kot negativno. Kaj pa je negativno? Negativno so osvajaalne vojne, negativno je zasluževanje in zatiranje drugih narodov, negativno je gospodarsko izkoriščanje, negativno je kolonialno podjarmljanje itd. Vse to je marksizem ocenil kot negativno in in obsodil. Vsi ti pojavi v preteklosti se lahko sicer pojasnijo, toda z našega stališča jih nikakor ni mogoče opravičiti.

V socialistični družbi takšni pojavi morajo izginiti in bodo izgini. V stari Jugoslaviji je nacionalno zatiranje, ki ga je izvajala velkoserbska kapitalistična klika, krepilo gospodarsko izkoriščanje zatiranih narodov. To je bila neogibna usoda tistih, ki so nacionalno zatirani. V novi, socialistični Jugoslaviji nacionalna enakopravnost onemogoča sleherni gospodarski izkoriščanje onega naroda po drugem. To je zato, ker zdaj pri nas ni več hegemonije onega naroda nad drugim. Neogibna posledica vsake take hegemonije bi bilo v tej ali oni meri, v tej ali oni obliki, gospodarsko izkoriščanje. To bi nasprotovalo načelom, na katerih stoji socializem. Samo gospodarska, politična, kulturna in vsestranska enakopravnost sploh nam omogoča, da se v teh velikanskih naporih naše skupnosti vse bolj krepimo.

Nad 20 let so živeli naši narodi v pogojih neenakosti; nad 20 let se je poskušala doseči enotnost vršnikov, ne pa enotnost narodov. Nad 20 let je buržoazni tisk pisal, da so Jugoslavnici dosegli svojo enotnost, toda v resnici je nacionalni razdor vedno bolj naraščal prav zaradi nacionalne, kar zatiranja in neenakopravnosti, zaradi gospodarskega izkoriščanja itd. Sele v fazi osvobodilne vojne smo postavili odnose med narodi na drugačne, nove, boljše temelje. Razdružili

smo se formalno, da bi se dejansko bolje združili. V tej naši današnji skupnosti so priznane enake pravice tako večjim, kakor tudi manjšim nacijam. Zdaj pri nas ni več hegemonije ene nacije nad drugo in to je prav tisto, kar nas dela tako čvrste in monolitne.

Ce pogledamo naš petletni plan, ali če pogledamo naše proračune, vidimo, da se pri nas z vsemi silami prizadevamo, da bi čim prej in čim bolj dvignili vprav najbolj zaostale republike; da recimo Slovenija, Hrvaška in Srbija čim največ mogoče pomagajo zaostalim republikam, kakor so Makedonija, Črna gora, Bosna in Hercegovina. Prizadevamo si, da bi le čimprej približali ostalim, naprednejšim republikam. To je zelo velika pomena za našo socialistično skupnost in naši narodi so vse to zelo pravilno razumeli.

Med tem ko so v stari Jugoslaviji narodom druge narodnosti vsiljevali razne uradnike in krmnarje, ki so jih ti narodi potem po pravici smatrali za zatiralce in jih zaradi tega sovražili, danes prav republik te narodnosti nenehoma zahtevajo vodilni kadri in strokovnjaki iz tistih republik, ki so najnaprednejše. V čem se je stvar zdaj spremenila? V tem, da je zdaj cilj teh vodilnih kadrov in strokovnjakov samo ta, da pomagajo v gospodarstvu in državnem aparatu, da pomagajo usposobiti domače kadre, ki jih v nekaterih republikah primanjkuje prav zaradi zatiralne politike prejšnjih režimov. Takšna pomoč rodi velike rezultate. Pri vseh naših narodih se odkrivajo velikanske ustvarjalne sile. Poglejmo samo Makedonijo, ki žanje v tem pogledu sijajne uspehe.

Naši narodi so že zdaj prišli v svojem spoznanju tako daleč, da so že uvideli, da ne morejo drug brez drugega. Spoznali so, da je ta naša skupnost pogoj za vsestranski razvoj - gospodarski, kulturni, politični itd. Spoznali so, da je to pogoj za graditve socializma v naši državi. Spoznali so, da je to pogoj za ohranitev njihovega obstanka in mirnega razvoja.

Bilo bi seveda napačno misliti, da je pri nas že dosežena popolna enotnost socialistične zavesti. Ne, to ne bo doseženo tako dolgo, dokler bo pri nas razredna borba, dokler bomo imeli elemente, ki zavirajo razvoj socializma v naši državi. Toda doseženo je glavno in to je: velikanska večina delovnih ljudi naše države je že prišla do tega spoznanja in s tem je zagotovljena popolna zmaga socializma v naši deželi.

Tovariši akademiki, prej sem spregovoril nekaj besed o nacionalnem vprašanju pri nas, o procesu naših notranjih odnosov, o razvoju naše državne skupnosti, zdaj pa mi dovolite spregovoriti nekaj besed o odnosu med socialističnimi deželami. Kakšni bi morali biti po mojem mnenju odnosi med socialističnimi državami v dani etapi socializma v svetu. Marksizem-leninizem je teoretično in praktično rešil ureditve socializma kot sistema, kot nove družbene oblike. Ta sistem se je pokazal v svoji polni vrednosti kot najboljši in najpravičnejši družbeni red v Sovjetski zvezi. Mi zdaj v Jugoslaviji tudi gradimo socializem, a isto delajo z manjšimi ali večjimi uspehi tudi druge dežele ljudske demokracije, toda vprašanje odnosov med de-

želami, ki grade socializem ni bilo, niti ni moglo biti teoretično obdelano. Lenin in Stalin v svojih delih pravila, a to se je pozneje v ZSSR tudi uresničilo, da je možno uresničiti socializem v eni deželi posebej. Pri tem sta mislila predvsem na Sovjetsko zvezo, nikjer pa nista rekla, da bi to razen v Sovjetski zvezi nikjer drugod ne bilo mogoče. Da ne govorim o drugih deželah, lahko rečem, da se je to pokazalo kot povsem možno tudi pri nas v Jugoslaviji, čeprav nam to oporekajo razni modrijani, ki neurdljivo brskajo po znanstvenih delih Marxa, Engelsa, Lenina in Stalina. Da bi naši citate za potrdilo svojih trditve. Poleg tega so tudi takšni pisniki, ki majajo z glavo in samo tjavdan krčije: ni mogoče in ni mogoče zato, ker oni tako pravijo in hočejo, da bi bilo tako. Toda stvarnost je močnejša od raznih trditve, pa naj bodo še tako vztrajne in zlonamerne. Mi vendarle uspešno in sigurno gradimo socializem, ne navkljub, marveč zaradi zgodovinske nujnosti. Gradimo ga trdno verujoč, da bo to koristilo ne samo našim narodom, marveč, da bo to vzgled tudi drugim narodom. Tu moram poudariti dejstvo, da bi mi gradili socializem v naši državi še hitreje in še lažje, če bi nas pri tem ne ovirali nekateri vodilni ljudje v deželah ljudske demokracije. Razume se, da takšno stališče kakor ga zdaj zavzemajo odgovorni ljudje, komunisti proti naši državi, ni stališče, kakršno bi ustrezalo odnosom med socialističnimi deželami.

Priznat moram, da se nam zdaj ta vztrajnost in neskrupuloznost v napadih na našo državo zelo čudna. To se nam zdaj tembol čudno zato, ker povzročata to velikansko škodo mednarodnemu delavskemu gibanju. Ne škoduje mednarodnemu delavskemu gibanju to, da hočemo mi zgraditi in da gradimo socializem v naši državi, marveč razni nerazumljivi koraki proti nam in razne laži, ki se vztrajno širijo proti nam, ki pa se hitro razgaljajo kot laži. No, zaradi tega ni mogoče valiti krivde na nas.

Deželo, kakor je naša, ki je v vojni ogromno pretrpela, bi ne smeli tako tretirati. Narodom, ki so toliko pretrpeli, je treba omogočiti, ne pa ovirati njih, da se čim prej rešijo bede, a to je možno samo z naglo industrializacijo in zgraditvijo socializma v naši deželi. Naši delovni ljudje imajo pravico preizkusiti in preveriti svoje sposobnosti in svojo vitalnost, če so se že osvobodili nacionalnega in socialnega zatiranja. To je potrebno iz več razlogov: prvo, da spoznamo, da so sposobni graditi in zgraditi novo socialistično družbo; drugič, da v tem ustvarjalnem poletju pri njih dozori socialistična zavest, da se otresejo vsega stisega, negativnega kar je tuje socializmu.

Vprašanje združevanja socialističnih dežel je zapletena stvar. To ni samo vprašanje vodilnih ljudi, ali so za ali proti. To je dajši proces. To mora dozoreti v glavah vsaj večine delovnih ljudi tako, da spoznajo potrebo in blagodejnost tako s svojega nacionalnega, kakor tudi z internacionalnega gledišča. Pri tem imajo posebno vlogo gospodarski odnosi do take združitve, to je na kakšni osnovi temelje in kako se razvijajo. Gospodarski odnosi med socialističnimi deželami temelje zdaj se, da takšni odnosi niso vzpodbuda za vedno čvrstejšo zblizanje social-

ističnih držav. To je delno razumljivo, če upoštevamo, da je večina dežel, o katerih tu govorimo, med vojno mogoče trpela in da si prizadeva, da bi se čim prej izmotala iz tega opustošenja. Vse to je razumljivo, toda nekaj ni razumljivo in sicer - da zavzemajo dežele ljudske demokracije v vprašanju menjave dobrin oziroma trgovine do Jugoslavije slabši odnos, kakor do kake kapitalistične države. Mi niti nismo od nikogar zahtevali, da bi delali v tem pogledu do nas kake izjeme, zaradi tega smo tudi izvajali razne ukrepe, da bi se izmotali iz vseh mogočih obstoječih težav. Pri tem nismo nikoli storili ničesar kar bi se razlikovalo od ukrepov naših zaveznikov na vzvodu, to se pravi, delali smo, kar so delale tudi druge dežele ljudske demokracije. Če komu to ni bilo po volji, tedaj je treba črpati povod za napade na našo državo iz teh vprašanj, ne pa si izmišljati razne stvari, ki jih sploh ni.

Vidite, teh vprašanj, ki sem se jih prej dotaknil, bi se morali lotiti in jih pogumno reševati vsaj delno, če jih že ni mogoče povsem. Glejte v tem bistvo vsega, ne pa v nekakšnem našem odklonu s poti socializma.

Takšnih naših stališč niti do danes nismo opustili.

O tem ali smo nacionalisti ali ne, lahko rečem tole: mi smo prav toliko nacionalisti kolikor je potrebno, da razvijemo v naših ljudeh zdrav socialistični patriotizem, a socialistični patriotizem je v svojem bistvu internacionalizem. Socializem ne zahteva od nas, da bi se odrekli ljubezni do svoje države, socialistične države, da bi se odrekli ljubezni do svojih narodov. Socializem ne zahteva od nas, da bi si ne prizadevali z vsemi svojimi silami čim prej zgraditi socialistično državo, da bi tako ustvarili našim delovnim ljudem še boljše življenjske pogoje. Naš ustvarjalni polet v graditvi naše dežele, to je ustvarjalni polet naših delavcev, naše mladine, naše ljudske inteligence, ter vseh naših delovnih kmetov in državljanov, ki v ljudski fronti prostovoljno prispevajo svoj delež pri tej graditvi, vsega tega ne smemo in ne moremo karakterizirati kot nekakšen nacionalističen odklon. Ne, to je socialistični patriotizem, ki je po svojem bistvu globoko internacionalistični in zaradi tega smo mi nanj tudi ponosni.

Prej sem se dotaknil teh vprašanj kratko, to se pravi, navedel sem samo nekaj primerov. Nisem konkretno navedel bistva raznih ovir in nepravilnosti ukrepov proti naši državi s strani dežel ljudske demokracije, oziroma vseh tistih, ki bi v nobenem primeru ne smeli tako ravnati. Vse to puščam za drugič; čeprav bi to momentalno vso stvar bolj osvetlilo, vendar bi v dosedajni situaciji to skupni stvari ne koristilo, marveč škodovalo.

Tovariši akademiki, morda se boste vprašali, zakaj sem danes tu govoril prav o teh stvareh? Zdelo se mi je potrebno govoriti prav pred tem visokim zborom o teh stvareh, ker so globoko povezane z našo stvarnostjo v deželi z našim družbenim življenjem. Te stvari so čvrsto povezane ne samo z vprašanjem zmogovitve zgraditve socializma v naši deželi, marveč so povezane tudi z vprašanjem nadaljnjega razvoja socializma v svetu. Napredni svet pazljivo gleda na dežele, ki ustvarjajo doma najnaprednejši družbeni red - socializem, toda prav tako zasleduje tudi to, kakšne odnose ustvarjajo te dežele med seboj. Toda ne samo, da najnaprednejše sile sveta budno zasledujejo, kaj se dogaja v socialističnih deželah, marveč to prav tako budno zasledujejo tudi reakcionarne sile sveta, ki si nedvomno prizadevajo izkoristiti zase vse negativne pojave, ki nastajajo v odnosih med socialističnimi deželami. Vprašanje teh odnosov ni tako preprosta stvar, stvar, ki lahko zanima, oziroma ki zadeva nje same, to se pravi same socialistične dežele, ali boljše rečeno dežele, ki grade socializem. Ne, to vprašanje je velikanskega pomena z internacionalnega gledišča. Pravilno postavljanje teh medsebojnih odnosov v dani etapi ko obstajajo vzporedno s socialističnimi še tudi kapitalističnimi deželami, ko imamo še narode, ki so nacionalno zatirani, ko imamo še brezdušno kolonialno podjarmljenje itd. na tej etapi družbene razvoja v svetu, morajo biti odnosi med deželami, ki grade socializem urejeni tako, da ohrabre vse, zlasti pa male narode v borbi za njihovo nacionalno in socialno svobodo in enakopravnost, ti odnosi morajo biti vidljivi ali boljše rečeno vzpodbuda za nadaljnji razvoj socializma v svetu, ne pa da so cokla tega razvoja.

Ob koncu bi vam rad povedal, da je vaša vloga, vloga znanstvenikov, bodisi direktno ali indirektno v reševanju vseh teh vprašanj, velike važnosti. Napačno bi bilo misliti, da je to stvar nas nekotnih vodilnih ljudi; ne, to vprašanje mora zanimati vse naše delovne državljane, zlasti pa vas, znanstvenike, ker se bo to lahko pravilno rešilo samo tako, če bomo s svojimi dejanji dokazali, da imamo prav, to se pravi, da bomo ne oziraje se na vse težave, prispevali vse svoje umstvene in tržične sposobnosti za izpolnitev petletnega plana, za zgraditev socializma v naši državi. Ta vprašanja bodo likvidirana v trenutku, ko bomo dosegli, to se pravi, ko bomo ustvarili državljansko naše socialistične domovine boljše gospodarske in kulturne življenjske pogoje. Pri uresničevanju tega imate vi, znanstveniki, veliko in častno nalogo, ki jo boste, o tem sem prepričan, tudi izpolnili ne samo v interesu naših narodov, marveč tudi v interesu internacionalizma.

Vi, znanstveniki, imate veliko vlogo v tem, da se bo pravilna rešitev nacionalnega vprašanja v naši deželi tudi nadalje pravilno razvijala v smeri vedno globlje kulturne in duhovne enotnosti naših narodov, da se bodo čim prej izživele in odstranile razne napake nacionalističnega značaja, ki še ovirajo naše napore v graditvi socializma v naši državi.

Osvobodilna vojna na Kitajskem

Bitka z Hsučou v zaključni stopnji

V 4 mesecih onesposobljenih nad milijon Čangkjajškovih vojakov, osvobojenih 140 mest in 22 važnih železniških križišč

Severni Sensi, 15. nov. Agencija Nove Kitajske poroča: Narodno osvobodilna armada je dosegla v pet-dnevnih borbah, od 7. do 12. nov. nove velike vojaške uspehe.

Kuomintangove čete v bližini Hsučou so v brezupnem in neurejenem stanju, obramba strla, čete beže v paničnem strahu in so zgubile še zadnjo borbeno moralno.

10. novembra je bilo razglašeno obsedno stanje na ozemlju od Sanghaja na vzhodu in Nankinga na zahodu do Hangčou na jugu.

Kuomintangove čete bodo na tej fronti potlačene prav tako kakor so bile v Mandžuriji med jessensko ofenzivo narodno osvobodilne armade.

Borba za delo in kruh v Italiji Val stavk po vsej Italiji

Enodnevna splošna stavka rudarjev

Rim, 16. nov. (Tanjug) Gospodarska politika italijanske vlade, ki temelji na množičnem odpuščanju delavcev in postopnem uničenju italijanske industrije v korist Američanov, je izzvala val delavskih stavk v vsej državi.

Delavci vseh tovarnih podjetij za proizvodnjo živil »Agrigona« so nastopili z vso odločenostjo proti odpuščanju 602 delavcev.

Protestna stavka, sile delavci in namahčenci so ob 11. prenehali z delom, odšli na mestne ulice ter zahtevali, naj se prepove odpuščanje delavcev.

Pasivno stavkajo že 10 dni delavci največjih italijanskih podjetij »Fiat«, »Terme«, »Ilva«, »Montecatino« in drugi. Proizvodnjo so zmanjšali tudi

300.000 novih vojakov. Celotne obojevoje sile Kuomintanga znašajo sedaj 2.900.000 ljudi, vstevši vojsko, vojno mornarico, zrakoplovstvo, neregularno vojsko, pomožne enote in osebje za zaledje.

Narodno osvobodilna armada se je od junija 1946 do junija 1948 povečala od 1.200.000 na 2.800.000 vojakov. Domneva pa se, da je število borcev prve linije narodno osvobodilne armade naraslo sedaj že na preko 3 milijone mož.

Konec junija letošnjega leta je imel Čangkjajsek na razpolago 285 divizij vseh vrst; v redno vojsko so bile vrščene tudi »regularne čete« v zadnjih štirih mesecih je bilo uničenih skupno 83 Čangkjajškovih divizij.

Agencija »France Presse« poroča iz Harbina: za čete narodno osvobodilne armade po uspešnih ofenzivnih operacijah na severnem Kitajskem osvobodile mesto Čangten, prestolnico province Jehol.

Reuter poroča, da nadaljuje enote narodno osvobodilne armade Kitajske na fronti v Srednji Kitajski uspešne ofenzivne operacije.

Angove divizije med borbami na fronti Srednje Kitajske popolnoma uničene.

S fronte okrog važnega strateškega križišča Hsučov poročajo, da se boji približujejo zaključni fazi in da enote narodno osvobodilne armade naglo napredujejo na vsej fronti.

Britanski tisk poseveča uspehom narodno osvobodilne armade Kitajske veliko pozornost. Večina londonskih časopisov zlasti poudarja vedno težjo položaj Čangkjajškove vlade.

Washingtonski dopisnik »Daily Telegraph« poroča, da pričajo strogo cenzurirano poročila, ki prihajajo iz Kitajske v Washingtonu, o vedno težjem položaju Čangkjajške. Dopisnik nadalje poudarja, da poročajo ameriški novinarji iz Nankinga o stalnem napredovanju odelkov narodno osvobodilne armade.

Ameriški del Berlina je postal zatočišče zločincev

Berlin, 15. nov. (Tass) Vršec dolžnosti sovjetskega vojaškega poveljnika Berlina gardni polkovnik Jelizarov je postal zatočišče ameriške vojaške posadke v Berlinu.

Ta dejstva dokazujejo, da so našli v ameriškem delu Berlina zatočišče zločincev, ki skušajo z diverzantskimi akcijami proti koristim berlinskega prebivalstva desorganizirati gospodarsko življenje mesta.

Na koncu pisma izraža Jelizarov upanje, da bodo ameriška oblast-izdala učinkovite ukrepe, da se prepreči ponovitev podobnih diverzantskih akcij v ameriškem delu.

Polkovnik Jelizarov je poslal nadalje vrsilec dolžnosti predstavnika berlinske mestne uprave dr. Friedensburgu pismo, v katerem je označil nameravane ločene volitve v zahodnih delih Berlina.

Preosnovna Osvobodilne fronte na Svobodnem tržiščem ozemlju

Trst, 15. nov. (Tanjug) Včeraj je bila v Trstu prva seja novega odbora Osvobodilne fronte Svobodnega tržiščega ozemlja. Na seji so sprejeli nov statut in organizacijska načela.

Na današnji seji so izvolili nov izvršni odbor 21 članov. Za predsednika je bil izvoljen Branko Babič, sekretar Centralnega komiteja Komunistične partije Svobodnega tržiščega ozemlja.

Zavarujemo otroke pred jetiko

Otroci s Prul v Ljubljani so prišli pretekli petek v osnovno šolo prav tako razigrani kakor ponavadi. Solški zvonec je ob 8. uri zjutraj nekam težko zajezil ta val otroškega veselja in mladostnega vriska.

Nekateri naši ljudje še ne razumejo, kaj je to cepivo. Našli so se tudi takih »stric«, ki hočejo to plemenito skrb naše oblasti in plemenito delo naših zdravnikov izkoristiti za svoj mlaj: načrtno so vrgli med ljudi strah, da bodo s tem cepivom otroci podvrženi vragovjavi.

V šoli je zdravniška ekipa začela s pregledom. Pregled poteka takole: obliži, na katerem je mazilo, pritisnejo otroku na levo stran prsi. Ta obliži mora ostati nedotaknjen na prsih 72 ur.

Delovni kolektiv boštanjskega posestva je prejel letos že tretje priznanje

7. novembra so v Grosupeljskem okraju razglasili kmete udarnike. Udarniški naslov so priznali tudi delovnemu kolektivu boštanjanskega drž. posestva, ki je tako letos prejel že tretje priznanje.

Ce se pelješ z vlakom na Dolenjsko, opaziš na Grosupeljskem na desni strani približno 3 km oddaljen holm, na katerem stoji velika stavba brez strehe.

Starodavno je življenje na tem holmu. V predzgodovinskih časih se ga in prič, da je izredna lega hribovka vedno privlačevala ljudi.

Narodnoosvobodilna vojna je začela njeno usodo. Gradšč je bil med borbami požgan in ostali so le še zidovi, ki počasi prapadajo.

Posestvo uspeva, to opaziš na vsakem koraku. Vse to je zasluga marljivo in požrtvovalnega delovnega kolektiva in dobre organizacije dela. Boštanjnsko državno posestvo je

Livarna in martinarna železarne v štorah sta izpolnili letni plan

Med podjetji, ki so se v počastitev V. kongresa KPJ zavezala izpolniti svoj letni proizvodni plan do praznika republike 29. novembra, je tudi železarna Štor pri Celju.

Tri gospodarska poslopja so se na leto začela dvigati iz tal: hlev za govedo in konje, velik svinjak in srame za vozove, stroje in druge potrebščine.

Ko so lani 5. oktobra slovesno otvorili dograjene stavbe, so bili vsi osveščeni veselji. Prav tako so, kakor so jih zamišljali in kakršne so si želeli, Veselje je v njih delati, saj same vabijo k redu, snagi in lepemu.

V vseh panogah so dosegli že lepe uspehe. Boštanjnsko državno posestvo ni majhno, kakor bi morda kdo zmotno sodil po prvem vtisu. Saj ima orne zemlje 45 ha, a koliko je še travnikov, pašnikov in gozda.

Tudi osiješka Lanena industrija je izpolnila letni plan in znižala stroške za 18,6%

Zagorska industrija volnenih tkanin je izpolnila plan in znižala stroške za 18,6%. Zagorska industrija volnenih tkanin v Zaboku in Oroslavju je 13. novembra izpolnila letni proizvodni plan 49 dni pred rokom.

Prvi tehnikum za avtopromet

V navzočnosti predsedniškega komiteja za avtopromet zvezne vlade so dne 11. v Zemunu slovesno odprli tehnikum za avtopromet. To je prva šola v naši državi, v kateri se bodo usposabljali srednji strokovni kadri za potrebe avtomobilskega prometa.

Rudnik Cer je izvršil svoj letni proizvodni plan

Kolektiv rudnika Cer pri Kičevu v Makedoniji je 13. novembra izpolnil svoj proizvodni plan za leto 1948. To veliko delovno zmago je kolektiv tega rudnika dosegel v stalnem tekmovalju, najprej v počastitev V. kongresa KPJ, potem pa kongresa Enotnih sindikatov in kongresov KP Makedonije.

Tobačna tovarna v Rovinju je izpolnila svojo plansko nalogo

Že 11. novembra je izvršil svojo letno proizvodno nalogo tudi kolektiv tobačne tovarne v Rovinju in tako izpolnil svojo obljubo. Tovarna je izpolnila tudi plan znižanja proizvodnih stroškov.

Stojenka konfekcijska tovarna »Slavonija« je v oktobru prihranila 2,9 milijona din

Tovarna oblačil »Slavonija« v Osljektu je med predkongresnim tekmovaljem izpolnila v oktobru mesečni proizvodni plan s 121 %, pri čemer se je proizvodnja, ki povprečno odpade na enega zaposlenega delavca dvignila za 34 %.

Ustanovitev zvezne komisije za norme

Zaradi revizije delovnih norm, unifikacije in določanja norm je zvezna vlada imenovala zvezno komisijo za norme, ki bo skrbel, da se bodo določile delovne norme za vse posle, za katere se lahko postavijo v skladu s pravilniki o kategorizaciji poslov, izdanimi na podlagi uredb o plačah delavcev.

Oddali smo že 11 telikov, 16 merjakov in 16 bekovov. Redno oddajamo tudi mleko. Mlečnost naših krav pa se zdaleč vsaj približno ne ustreja. Danes dobivamo povprečno po 7 l mleka na dan od vsake krave.

Starodavno je življenje na tem holmu. V predzgodovinskih časih se ga in prič, da je izredna lega hribovka vedno privlačevala ljudi.

Narodnoosvobodilna vojna je začela njeno usodo. Gradšč je bil med borbami požgan in ostali so le še zidovi, ki počasi prapadajo.

Posestvo uspeva, to opaziš na vsakem koraku. Vse to je zasluga marljivo in požrtvovalnega delovnega kolektiva in dobre organizacije dela. Boštanjnsko državno posestvo je

Med podjetji, ki so se v počastitev V. kongresa KPJ zavezala izpolniti svoj letni proizvodni plan do praznika republike 29. novembra, je tudi železarna Štor pri Celju.

Tri gospodarska poslopja so se na leto začela dvigati iz tal: hlev za govedo in konje, velik svinjak in srame za vozove, stroje in druge potrebščine.

Ko so lani 5. oktobra slovesno otvorili dograjene stavbe, so bili vsi osveščeni veselji. Prav tako so, kakor so jih zamišljali in kakršne so si želeli, Veselje je v njih delati, saj same vabijo k redu, snagi in lepemu.

V vseh panogah so dosegli že lepe uspehe. Boštanjnsko državno posestvo ni majhno, kakor bi morda kdo zmotno sodil po prvem vtisu.

Tudi osiješka Lanena industrija je izpolnila letni plan in znižala stroške za 18,6%

Zagorska industrija volnenih tkanin je izpolnila plan in znižala stroške za 18,6%. Zagorska industrija volnenih tkanin v Zaboku in Oroslavju je 13. novembra izpolnila letni proizvodni plan 49 dni pred rokom.

Prvi tehnikum za avtopromet

V navzočnosti predsedniškega komiteja za avtopromet zvezne vlade so dne 11. v Zemunu slovesno odprli tehnikum za avtopromet. To je prva šola v naši državi, v kateri se bodo usposabljali srednji strokovni kadri za potrebe avtomobilskega prometa.

Rudnik Cer je izvršil svoj letni proizvodni plan

Kolektiv rudnika Cer pri Kičevu v Makedoniji je 13. novembra izpolnil svoj proizvodni plan za leto 1948. To veliko delovno zmago je kolektiv tega rudnika dosegel v stalnem tekmovalju.

Tobačna tovarna v Rovinju je izpolnila svojo plansko nalogo

Že 11. novembra je izvršil svojo letno proizvodno nalogo tudi kolektiv tobačne tovarne v Rovinju in tako izpolnil svojo obljubo.

Stojenka konfekcijska tovarna »Slavonija« je v oktobru prihranila 2,9 milijona din

Tovarna oblačil »Slavonija« v Osljektu je med predkongresnim tekmovaljem izpolnila v oktobru mesečni proizvodni plan s 121 %, pri čemer se je proizvodnja, ki povprečno odpade na enega zaposlenega delavca dvignila za 34 %.

Ustanovitev zvezne komisije za norme

Zaradi revizije delovnih norm, unifikacije in določanja norm je zvezna vlada imenovala zvezno komisijo za norme, ki bo skrbel, da se bodo določile delovne norme za vse posle, za katere se lahko postavijo v skladu s pravilniki o kategorizaciji poslov, izdanimi na podlagi uredb o plačah delavcev.

lotos v juniju prvo med državnimi posestvi ljubljanske direkcije uvedlo delovne norme in brigadni sistem. Pričakovani učinek ni izostal, delavci so se norm oklenili in posestvo se hitreje napreduje po začrtani poti.

V tekmovalju z drugimi posestvi ljubljanske direkcije si je boštanjnsko posestvo, ki je doseglo v poljedelstvu nekaj pravih hektarskih donosov, priborilo prvo mesto in prehodno zaslavo. Njegov mladinski aktiv, ki šteje 24 članov, pa je dobil prehodno okrajno zaslavo. Ta priznanja so posledica marljivega in požrtvovalnega dela vsega kolektiva.

Tako okoli grajskih ruševin, temnih senc za delovnega človeka grenke preteklosti, rase in se razvija novo življenje, ki je sončno, usmerjeno v prihodnost, v svetlo bodočnost. Pomagati pri gradnji socializma na vasi.

Ljubljanski direktorji so izpolnili letni plan

Med tem ko so slavili svojo zmago v livarni, so se v martinarni borili za zadnje odstotke plana. Stari prostori, ki jih sedaj razširjajo, in slab koks, so omejevali stopnjevanje delovnega poleta.

Zvezna komisija za norme bo skrbel, da se pravilno organizirajo komisije za norme pri zveznih ministrstvih in pri republikanskih ministrstvih za delo, koordinirala bo delo teh komisij in nadzirala izpolnjevanje obveznosti posameznih ministrstev in njihovih komisij.

V banoviškem premo-govniku je zaposleno že 150 žensk

Se pred kratkim so bili v premo-govniški Titov Banoviški zaposleni samo moški. V zadnjem času pa je uprava podjetja zaposlila že veliko število žensk. Danes jih dela v rudniku že 150, največ pri separaciji. Odklikujejo se zlasti mladinke, ki so prišle z mladinske proge Samac-Sarajevo.

Prvi tehnikum za avtopromet

V navzočnosti predsedniškega komiteja za avtopromet zvezne vlade so dne 11. v Zemunu slovesno odprli tehnikum za avtopromet. To je prva šola v naši državi, v kateri se bodo usposabljali srednji strokovni kadri za potrebe avtomobilskega prometa.

Rudnik Cer je izvršil svoj letni proizvodni plan

Kolektiv rudnika Cer pri Kičevu v Makedoniji je 13. novembra izpolnil svoj proizvodni plan za leto 1948. To veliko delovno zmago je kolektiv tega rudnika dosegel v stalnem tekmovalju.

Tobačna tovarna v Rovinju je izpolnila svojo plansko nalogo

Že 11. novembra je izvršil svojo letno proizvodno nalogo tudi kolektiv tobačne tovarne v Rovinju in tako izpolnil svojo obljubo.

Stojenka konfekcijska tovarna »Slavonija« je v oktobru prihranila 2,9 milijona din

Tovarna oblačil »Slavonija« v Osljektu je med predkongresnim tekmovaljem izpolnila v oktobru mesečni proizvodni plan s 121 %, pri čemer se je proizvodnja, ki povprečno odpade na enega zaposlenega delavca dvignila za 34 %.

Ustanovitev zvezne komisije za norme

Zaradi revizije delovnih norm, unifikacije in določanja norm je zvezna vlada imenovala zvezno komisijo za norme, ki bo skrbel, da se bodo določile delovne norme za vse posle, za katere se lahko postavijo v skladu s pravilniki o kategorizaciji poslov, izdanimi na podlagi uredb o plačah delavcev.

Vremensko poročilo

STANJE DNE 16. NOVEMBRA: Depre-sija ki je vpadla z Albanije na evropak celino se razkrila. Na Genovskim zalivom pa se je razvila sekundarna deprezija, ki se dalje razvija in se umika proti jugovzhodu.

FIZIKULTURA IN SPORT

Novo športno društvo v Ljubljani
Ze nekaj časa se je kazala potreba po ustanovitvi novega športnega društva...

Telovadci se marljivo pripravljajo

V Splitu je bila ustanovljena skupščina telovadnih zvez Hrvaške za Dalmacijo...

Kladivo : Narodna mica 3:1 (2:0)

V Radgoni je bila preteklo nedeljo odigrana prijateljska nogometna tekma...

Tudi šentiviški smučarji so šli čez drn in strn

V letošnji zimski smučarski pripravilnici sezoni šentiviški smučarji in smučarke...

DRUGA VESTI

- KOLEBAR
Sreda, 17. novembra: Gregor, Zmaga.
Cetrek, 18. novembra: Roman, Odon, Oliba.
SPOMINSKI DNEVI
17. XI. 1948. - Svetovni kongres študentov...

Preskrba DELITVE MESA

Poverjenosti za trgovino in preskrbo MLO Ljubljani obvesta potrošnike...

Kinematografi

- LJUBLJANA MOSKVA: sovjetski film »Sinji pot«...
SISKA: sovjetski film »Učena prvega razreda«...
MARIBOR ESPLANADE: sovjetski film »Pot v bodočnost«...

Urejuje uredniški odbor, Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5/11 - Telefon...

Radio Ljubljana Maribor in Sl. Primorje

SPORED ZA SREDO
6.00 Vedne melodije, 6.10 Napoved časa in poročila...

Mali oglasi

- ZASLUZEK
MIZARSKEGA POMOČNIKA ali pomožnega delavca, ki ima že nekaj prakse...
BRIVSKEGA POMOČNIKA-CO in frizerko za nekaj dni tedensko ali po dogovoru sprejme - Mihael 34862-4...

PRODAM

- ZELEZNO POSTELJO z mrežo, mizo, 2 stola, karnise, okvirje za slike prodam. Valjavčeva 15, prtiličje (Klejska-Trnovo). 34946-6
SPORTNI VOZICEK prodam. Sv. Petra cesta št. 15, Vhod iz Kolodvorske ulice. 34948-5

KUPIMO VEČJO KOLCINO

SEST NOVIH PROTIRK in 10 m brokata za prešite odeje kupim. Naslov v oglašnem oddelku. 34945-6

Kupimo 1,5 TONSKI TOVORNI AVTOMOBIL

brezhibnem stanju, eventualno brez gum.

Tvornica dušika - Ruše

KUPIMO

- 3 ventilatorje, kompletne z motorjem, 1 varilnik, bencinski ročno črpalko, sturcilno, kompresor komplet s pištolo in cevjo, garnituro natičnih ključev, garnituro specialvezdanih ključev, razne kombinirane klešče, ročne pile, prmož od 30 kg težine ter razno mehanično orodje.

LEPO POSTELJO, 1/2 kg prave kave

1 m gradla, vezje, knjige, opero, pelico haljo, čevlje, kupa in druga darila prodam. Nunska ulica št. 17 - 34945-6

ZAMENJAM

KORUZNE IZDELKE zamenjam za maščobo, Naslov v podružnici Sl. poročevalca Kranj. 34976-7

Kolporterja (PRODAJALCA CASOPISOV)

sprejme takoj Podružnica Slovenskega poročevalca in »Ljudske pravice« - Kranj.

NEPREMICINE

ENO OSMINO STANOVANJSKE HIŠE v bloku Ilirije, tik pivovarne Union prodam. Ponudbe pod Gorjenski cesti 34944-8

V NAJEM

SIVALNI STROJ vzajem v najem proti dobri mesečni odškodnini. Cemas, Kolodvorska 3. 35014-9

SOBO - STANOVANJA

LEPO ENOSOBNO STANOVANJE, veliko v Siski zamenjam z enakim v Rozni dolini ali blizu Vica. Ogled od 16 dalje. Naslov v oglašnem oddelku. 34939-10

KUPIMO

SEST NOVIH PROTIRK in 10 m brokata za prešite odeje kupim. Naslov v oglašnem oddelku. 34945-6

KUPIMO

- 3 ventilatorje, kompletne z motorjem, 1 varilnik, bencinski ročno črpalko, sturcilno, kompresor komplet s pištolo in cevjo, garnituro natičnih ključev, garnituro specialvezdanih ključev, razne kombinirane klešče, ročne pile, prmož od 30 kg težine ter razno mehanično orodje.

KUPIMO

3 ventilatorje, kompletne z motorjem, 1 varilnik, bencinski ročno črpalko, sturcilno, kompresor komplet s pištolo in cevjo, garnituro natičnih ključev, garnituro specialvezdanih ključev, razne kombinirane klešče, ročne pile, prmož od 30 kg težine ter razno mehanično orodje.

glavni odbor ESS, LJUBLJANA, Miklošičeva ul. 22.

KOLO, lešico, možko ali čemoko kupim ali zamenjam z avtomobilom

1 m gradla, vezje, knjige, opero, pelico haljo, čevlje, kupa in druga darila prodam. Nunska ulica št. 17 - 34945-6

ZAMENJAM

KORUZNE IZDELKE zamenjam za maščobo, Naslov v podružnici Sl. poročevalca Kranj. 34976-7

Kolporterja (PRODAJALCA CASOPISOV)

sprejme takoj Podružnica Slovenskega poročevalca in »Ljudske pravice« - Kranj.

NEPREMICINE

ENO OSMINO STANOVANJSKE HIŠE v bloku Ilirije, tik pivovarne Union prodam. Ponudbe pod Gorjenski cesti 34944-8

V NAJEM

SIVALNI STROJ vzajem v najem proti dobri mesečni odškodnini. Cemas, Kolodvorska 3. 35014-9

SOBO - STANOVANJA

LEPO ENOSOBNO STANOVANJE, veliko v Siski zamenjam z enakim v Rozni dolini ali blizu Vica. Ogled od 16 dalje. Naslov v oglašnem oddelku. 34939-10

KUPIMO

SEST NOVIH PROTIRK in 10 m brokata za prešite odeje kupim. Naslov v oglašnem oddelku. 34945-6

KUPIMO

- 3 ventilatorje, kompletne z motorjem, 1 varilnik, bencinski ročno črpalko, sturcilno, kompresor komplet s pištolo in cevjo, garnituro natičnih ključev, garnituro specialvezdanih ključev, razne kombinirane klešče, ročne pile, prmož od 30 kg težine ter razno mehanično orodje.

KUPIMO

3 ventilatorje, kompletne z motorjem, 1 varilnik, bencinski ročno črpalko, sturcilno, kompresor komplet s pištolo in cevjo, garnituro natičnih ključev, garnituro specialvezdanih ključev, razne kombinirane klešče, ročne pile, prmož od 30 kg težine ter razno mehanično orodje.

glavni odbor ESS, LJUBLJANA, Miklošičeva ul. 22.

ENOSOBNO STANOVANJE

lepo čisto, v I. nadstropju v lepem delu mesta zamenjam za enako ali večje s kabinetom samo v bližini cestne železnice. Zonirane poslati pod Zamenjavo 7 na oglašni oddelku. 34929-10

RAZNO

IZGUBILA sem 14. novembra 1948 dečo umazane rokavice na postaji pri tramvaju. Pošten najditelj naj jih prinese v ogl. oddelku SP proti nagradi. 34943-14

RAZNO

IZGUBILA sem 14. novembra 1948 dečo umazane rokavice na postaji pri tramvaju. Pošten najditelj naj jih prinese v ogl. oddelku SP proti nagradi. 34943-14

POIZVEDBE

POIZVEDBA! Odsila je telesno zaostala, slabouma, oblačena v temnomoder plašč. Čevlje visoke, črne, lasje kostonjane, na kratko ostrženi. Sproščiti na ime: Tratik, postno ležeče, Ljubljana 1. 35035-15

MARIJA GORIČAR

Pogreb draga pokojnice bo v četrtek 18. t. m. ob 15. Mozičje, 16. novembra 1948.

FRANCI BERČIČ

Pogreb draga pokojnika bo danes 17. t. m. ob 14 iz kapele sv. Nikolaja na Zalah. Ljubljana, Zgornji Brnik pri Kranju, Zagreb, 16. novembra 1948.

IVAN KRNC

ter da bo njegov pogreb danes 17. t. m. ob 1/2. izpred hiše zalosti. Kolajbova 1, Brdo, na visko pokopališče. Ljubljana, 16. novembra 1948.

MARJETA OKORN rojene KERN

Položimo jo k zaslužnemu pokopku na šentursko pokopališče dne 17. novembra 1948 ob 11 dopoldne. Senšur pri Kranju, Luže, Ljubljana, 16. novembra 1948.

IVANKA BELIČ

Na njeni zadnji poti jo spremitvo v sredo 17. novembra ob 4 popoldne iz hiše zalosti. Vič-Bonifacija na pokopališče na Vič. Ljubljana, Zemun, Cleveland.

PETER WOLGEMUT

Pokopali smo ga 15. t. m. na Mirogoju v Zagrebu. Zagreb, Sp. Bitnje, Ljubljana, Maribor, 16. novembra 1948.

PETER WOLGEMUT

Pokopali smo ga 15. t. m. na Mirogoju v Zagrebu. Zagreb, Sp. Bitnje, Ljubljana, Maribor, 16. novembra 1948.

PETER WOLGEMUT

Pokopali smo ga 15. t. m. na Mirogoju v Zagrebu. Zagreb, Sp. Bitnje, Ljubljana, Maribor, 16. novembra 1948.

PETER WOLGEMUT

Pokopali smo ga 15. t. m. na Mirogoju v Zagrebu. Zagreb, Sp. Bitnje, Ljubljana, Maribor, 16. novembra 1948.